

Udvidelse af Østerild Testcenter – de rigtige løsninger

Folketingets Udvalg for Landdistrikter og Øer besøgte den 19. september 2024 Thisted Kommune til en drøftelse af den mulige udvidelse af Østerild Testcenter. Dette notat opsummerer Thisted Kommunes forslag til, hvordan udvidelsen kan udformes, så projektet ikke kun er til gene for området, men også skaber værdi for området og energisektoren som helhed.

Erstatningsmatrikler	Udstykning på statslig jord svarende til ekspropriationer
Fjernvarme	Smid ikke varme væk – rørfør til Frøstrup og Vesløs Fjernvarme
Skovrejsning	Fuld finansiering af skovrejsning (jordkøb, beplantning og drift i 3-5 år) – i Thisted Kommune – både fra tidligere og fremtidig udvidelse
Rørføringer	Undgå flaring og lastbilkørsel med brint – rørfør til energizone + rørfør vand
Turisme	Udnyt kæmpepotentiale – invester i international reason to go attraktion
Uddannelse	Branchen mangler arbejdskraft og uddannelsesinstitutioner er motiverede Invester i uddannelsesfaciliteter
Hanstholm Havn	Invester i havnen, så den kan håndtere både testcenter og andre forretninger
Serie 0 center	Udlæg serie 0 område ved havnen med synergi til Østerild Testcenter
Sandbox	Udlæg område til test af offshore teknologi m.v.

Proces og status for miljø- og habitatkonsekvensvurderingen

Jo tidligere den politiske påvirkning starter og jo mere præcist, der argumenteres for de rigtige løsninger, jo bedre vil det projekt, der miljøvurderes, blive. Derfor vil Thisted Kommune gerne opfordre til, at medlemmerne af udvalget allerede nu begynder at arbejde politisk for punkterne, der nævnes nedenfor. Det gælder både i forhold til finansiering og i forhold til, hvad man politisk vil godkende - og ikke godkende - i en miljøvurdering.

Erstatningsmatrikler

Der kan laves attraktive erstatningsmatrikler på statslig jord med lav naturværdi mellem Lild Strand og Frøstrup, som vil afbøde det tab af beboere og turisme, som ekspropriationerne medfører. Der bør udstykkes matrikler på ca. 5.000 m² pr. stk., hver med 1.000 m² byggefelt. Resterende 4.000 m² bør på statens regning tilplantes med hjemmehørende arter, da projektet således vil få en positiv nettopåvirkning på natur og biodiversitet. Antallet af erstatningsmatrikler bør matche antallet af ekspropriationer, så befolknings- og aktivitetsgrundlaget i området opretholdes.

Fjernvarme

Staten og vindmølleindustrien bør i fællesskab finansiere varmerør til Frøstrup og Vesløs, og der bør aftales en attraktiv varmepris. Rørene er ikke længere end andre steder i landet til forsyning af lignende landsbyer. Er rørene først finansieret og myndighedsgodkendt, vil alle parter have incitament til at finde en god aftale. Varme udgør en ret stor del af de faste udgifter for husstandene i området, hvorfor projektet er af stor betydning for befolkningen i Frøstrup og Vesløs. Alternativet, at bortkøle varmen fra brintproduktionen i testcentret, repræsenterer et ressourcespild, der ikke er testcentret værdigt.

Skovrejsning

Der er endnu ikke rejst det fulde omfang af erstatningsskov fra de tidligere udvidelser af Testcentret. Jf. planinfo.dk mangler der endnu 185 ha. skovrejsning. Disse 185 ha. samt hele skovrejsningen som følge af den kommende udvidelse bør være fuldt finansieret af stat og branche og øremærkes Thy. Thisted Kommune har udarbejdet en skovplan, så den størst mulige værdi af skovrejsningen kan opnås ved blandt andet at kortlægge drikkevandsinteresser, bynærhed, eksisterende naturområder, landbrugsjord med lav nytteværdi etc. Skovrejsningen bør indeholde køb af jord, rejsning og drift de første 3-5 år.

Rørføringer

Planstyrelsens ideoplæg til afgrænsningen af miljøvurderingen lægger op til:

- Lastbilkørsel med vand til elektrolyse
- Afbrænding (flaring) eller lastbilkørsel med brint

- Bortkøling af overskudsvarme

Disse løsninger repræsenterer både betydelige gener samt et ressourcespild, vi ikke kan være bekendt. Vandtilførsel bør rørlægges og der bør etableres brintrør til en energizone, som Thisted Kommune kan planlægge for, hvor brinten enten kan udnyttes til forskningsformål eller kommercielt. Rørføringerne skal finansieres af stat og/eller branche.

Turisme og uddannelse m.v.

Testcentret er i dag en turistattraktion med 50.000 besøgende + et "mørketal" af mennesker, der kun besøger møllerne, men ikke den lille udstilling med plancher + inforskærm. Med forøgelse af møllernes størrelse stiger tiltrækningskraften og denne effekt bør boostes af investering i anlæg og drift af en langt større turistattraktion, fx med et besøgstårn, hvor man også kan betragte møller og tårn fra højden. Formidling af den grønne omstilling er i dag stærkt underprioriteret i forhold til andre typer museer og kulturinstitutioner, og udvidelsen af Østerild Testcenter er en oplagt mulighed for at lave om på dette.

Turismefaciliteterne bør designes således, at de kan skabe synergi til uddannelses- og konferencefaciliteter. Vindbranchen skriger på arbejdskraft og Nordjylland skriger på højt specialiserede arbejdspladser. I Østerild bør stat og branche derfor investere i de bedst mulige uddannelses- og forskningsfaciliteter suppleret af energizonen. Uddannelsesinstitutionerne i området – lige fra folkeskoler til maskinmesterskolen - er stærkt motiverede for at indgå i et tættere samarbejde med testcentret.

Hanstholm Havn

De vindmøllekomponenter, der skal ind og ud af Østerild Testcenter skal via Hanstholm Havn. Allerede i dag benyttes pladskrævende og bekostelige trykspredningstiltag for at tage komponenterne ind, og i fremtiden vil komponenterne blive større og på grund af flere testpladser, vil transporterne også blive hyppigere. Staten og/eller branchen bør derfor finansiere forstærkning af bæreevnen på kajen, så det ikke bliver nødvendigt at lave midlertidige trykspredningstiltag hver gang, idet trykspredningen kræver så meget plads, at øvrig forretningsudvikling hæmmes. Derudover bør branchen/staten indgå en brugsretsaf tale med Hanstholm Havn. Det skal nævnes, at CIP-fonden i deres analyse af danske offshore vindmøllehavne nævner forøgelse af bæreevnen på Hanstholm Havn, som en af de investeringer, der kan give et stort samfundsøkonomisk afkast, og som kan minimere de forventede kommende flaskehalse i havnekapaciteten i forbindelse med udbygningen af offshore vind i Nordsøen.

Serie 0 center og Sandbox

Udvidelsen af Østerild Testcenter dækker kun behovet for test af prototyper. Serie 0 er betegnelsen for den første serieproduktion af en ny mølle, som skal testes for at få en større statistisk sikkerhed for møllens performance og kvalitet inden større serier sælges på det kommercielle marked. Da det bliver overordentligt vanskeligt at placere fremtidens (offshore) serie 0 møller på land, bør der vælges en near shore lokation, og Thisted Kommune vil gerne foreslå et område i den statslige arealreservation ca 10 km nord og nordøst for Hanstholm. Thisted Kommune vil derudover foreslå, at VE-området, som udlagt i havplanen, umiddelbart vest for Hanstholm Havn benyttes til "Sandbox" som foreslået af Green Power Danmark. Her vil der kunne testes offshore teknologier, som ikke kan testes på land inden for vindkraft, bølgekraft, undervandsdatacentre og elektrificering. Man kunne også forestilles sig, at der i området kunne testes overvågningsteknologi fx på forsvars- eller havmiljøområdet.

Med et Serie 0 center og et område udlagt til Sandbox, vil der kunne opnås store synergier ved at bruge investeringerne i Hanstholm Havn til flere formål.